

Archeologický výzkum v centru Příbrami roku 1993

V roce 1993 proběhl pod vedením společnosti Archaia, o. p. s. a ve spolupráci s Hornickým muzeem Příbram záchranný výzkum parcely domu č. p. 99 na severní straně náměstí T. G. Masaryka, během kterého bylo odkryto hned několik zajímavých archeologických situací.

Byly zde prozkoumány pozůstatky středověké kovárny, odpadní jámy a zbytky kamenné kanalizace.

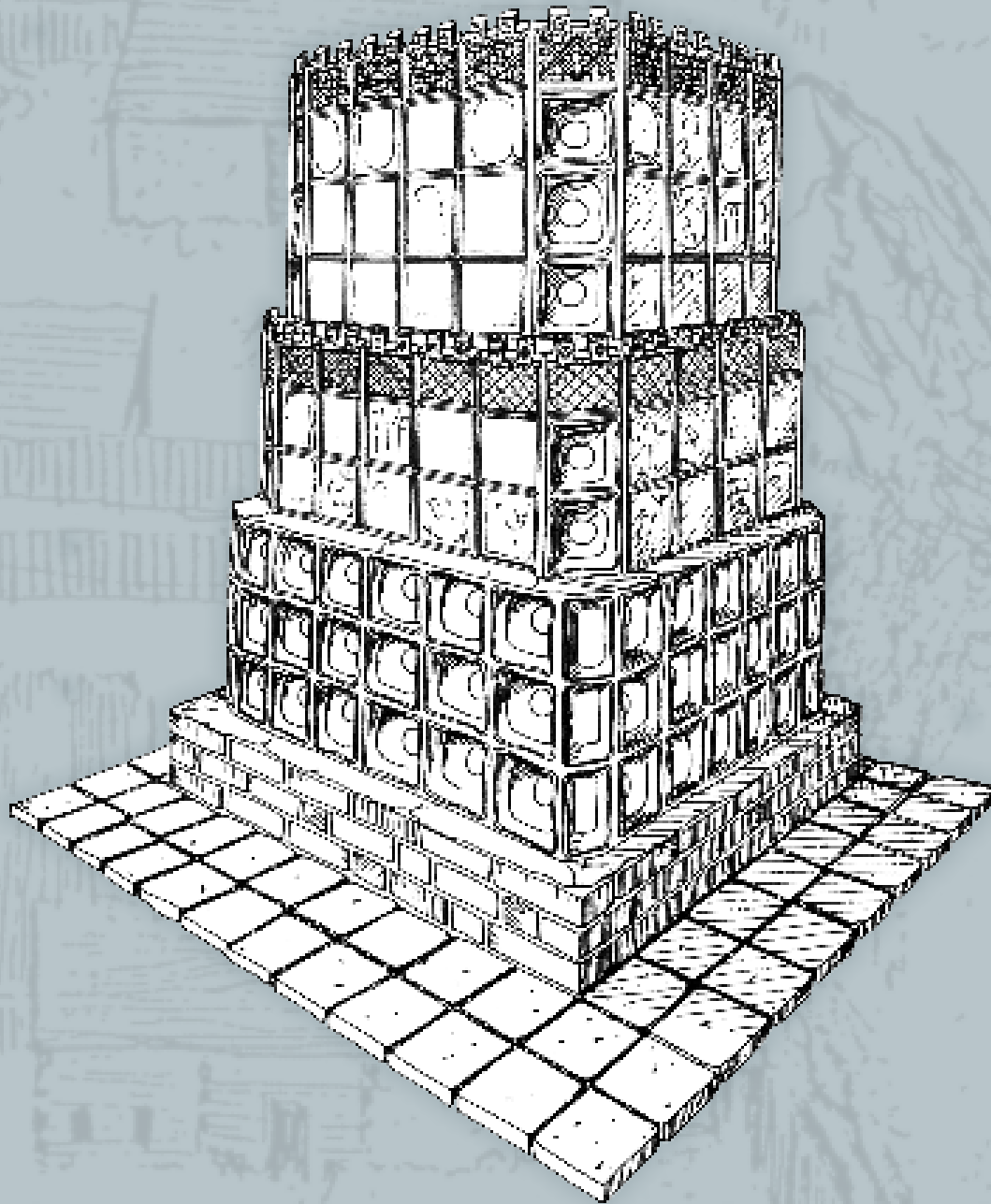
Kovárna byla vybudována někdy během 2. poloviny 15. století, zanikla asi v první polovině 17. století, spíše blíže k roku 1600. Odpadní jámu lze datovat podle nalezeného keramického materiálu na počátek 17. století.

Kamenná kanalizace vznikla s největší pravděpodobností během 18. století.

Zřejmě nejatraktivnějším nálezem byly dva soubory pozdně středověkých (15. stol.) a renesančních (16. stol.) kachlů, z nichž část byla zdobena různými motivy, ať již s náboženskou či světskou tematikou. Jednoznačně nejčastějším dekorem byly rozličné rostlinné náměty. Z náboženských figurálních motivů to bylo Klanění tří králů a Adam a Eva. V počtu jednoho exempláře tu máme Samsona se lvem. Zajímavým světským motivem je zobrazení saského kurfiřta Jana Fridricha I. z rodu Wettinů či téma Zásnub v zahradě lásky, kde je zobrazen Muž a žena pod rozkvetlým keřem. Z dalších dekorů upoutá zajímavé heraldické ztvárnění českého lva a také dekor se znakem saského rodu Wettinů, který je stejně jako kurfiřtův portrét módním prvkem tehdejší doby.

Bývalý objekt Agrobanky (2. dům vlevo v severní části náměstí T. G. Masaryka), kde probíhal archeologický výzkum v roce 1993.

Former Agrobank premises (the second house on the left in the northern side of T. G. Masaryk Square), where the archaeological research took place in 1993.

Rekonstrukce kachlových kamen, Sedlčany, 16. stol., analogie k možné podobě kachlových kamen v objektu historické kovárny v Příbrami.

Restoration of the tiled stove, Sedlčany, 16th cent., the analogy to possible resemblance of the tiled stove in the object of the historical smithery in Příbram.

Rekonstrukce kachle s vyobrazením aliančního znaku saských vévodů z rodu Wettinů, hrad Návárov, 16. stol., analogie ke kachli s motivem erbu Wettinů nalezenému v Příbrami.

Restoration of the tiled stove imaging the alliance coat of arms of the Saxon dukes of the House of Wettin, the Návárov Castle, 16th cent., the analogy to the tile imaging the coat of arms of the Wettin dynasty found in Příbram.

Jan Fridrich I., saský kurfiřt, malba Lucase Cranacha st., 1. pol. 16. století.

John Frederick I, the Elector of Saxony, paintwork by Lucas Cranach the Elder, 1st half of the 16th century.

Jan Fridrich I., saský kurfiřt z rodu Wettinů (1503–1554), dřevoryt Lucase Cranacha st., kolem roku 1533.

John Frederick I, the Elector of Saxony of the Wettin dynasty (1503–1554), woodcarving by Lucas Cranach the Elder, around 1533.

Pozdně gotický kachel s erbem Českého království, Starý Knín, 1. pol. 15. stol., analogie ke kachli se stejným motivem, objevenému při archeologickém průzkumu v Příbrami.

Late Gothic tile imaging the Czech Kingdom coat of arms, Starý Knín, 1st half of the 15th cent., analogy to the tile with the same motif found during the archaeological research in Příbram.

Pozdně gotický kachel s motivem Muže a ženy pod rozkvetlým keřem – Zásnuby v zahradě lásky, hrad Rabí, kolem roku 1500, analogie ke kachli, s motivem Zásnub v zahradě lásky, nalezenému při výzkumu v Příbrami.

Late Gothic tile imaging a man and a woman under a blooming bush – the Betrothal in the Love's Garden, the Rabí Castle, around 1500, analogy to the tile imaging the Betrothal in the Love's Garden, found during the research in Příbram.

Archaeological research in the centre of Příbram in 1993

In 1993 the rescue research of the house No. 99 plot in the northern part of T. G. Masaryk square, in the course of which several interesting archaeological situations were open, took place under the leadership of the Archaia, o. p. s. company in cooperation with the Mining Museum Příbram.

The Medieval smithery and waste pit remains and the stone sewer system remnants were explored here. The smithery was constructed around the 2nd half of the 15th century and disappeared approx. in the first half of the 17th century, more likely around 1600. The waste pit may be dated according to the found ceramic material to the beginning of the 17th century. The stone sewer system originated most likely during the 18th century.

Apparently the most attractive finding comprised two sets of late Medieval (15th cent.) and Renaissance (16th cent.) stove tiles, part of which was decorated with images bearing religious as well as secular themes. The most frequent decorations unambiguously were different plant images. As for religious figural motifs, it was the Adoration of the Magi, Adam and Eve. We have one piece of Samson with a Lion. A very interesting secular motif is the image of the Elector of Saxony, John Frederick I of the Wettin dynasty or the motif of the Betrothal in the Love's Garden, where a Man and a Woman are imaged under a blooming bush. Among other decorations, which attract attention, there is an interesting heraldic representation of the Czech lion and also a motif with the Saxon House of Wettin coat of arms, which alongside with the Elector's portrait, is a fashionable element of that period.

Archeologický výzkum na náměstí T. G. Masaryka v letech 2011–2012

Během výkopových prací prováděných v rámci revitalizace náměstí T. G. Masaryka v letech 2011–2012 bylo v průběhu archeologického výzkumu zachyceno několik velmi zajímavých archeologických objektů.

V ploše náměstí byl v blízkosti dnešního sídla Komerční banky a. s. částečně prozkoumán středověký dům. Výzkum prokázal, že zde bylo asi ve 14. století provozováno řemeslo spojené se zpracováním barevných kovů.

Na jaře roku 2012 byly stavebními pracemi narušeny hroby z původního hřbitova při kostele sv. Jakuba. Odkryté hroby lze podle nalezených zbytků části oblečení datovat do pozdního středověku až novověku (15.–18. stol.).

Kromě hrobů byl prozkoumán i do podloží zahloubený zbytek železářské pece, patrně středověkého stáří (13.–15. stol.?), nacházející se cca 3–4 metry severně od kostela sv. Jakuba. Kousek dál zaznamenaný zbytek další pece naznačuje, že tu byla po jistou dobu v provozu asi celá baterie těchto pecí.

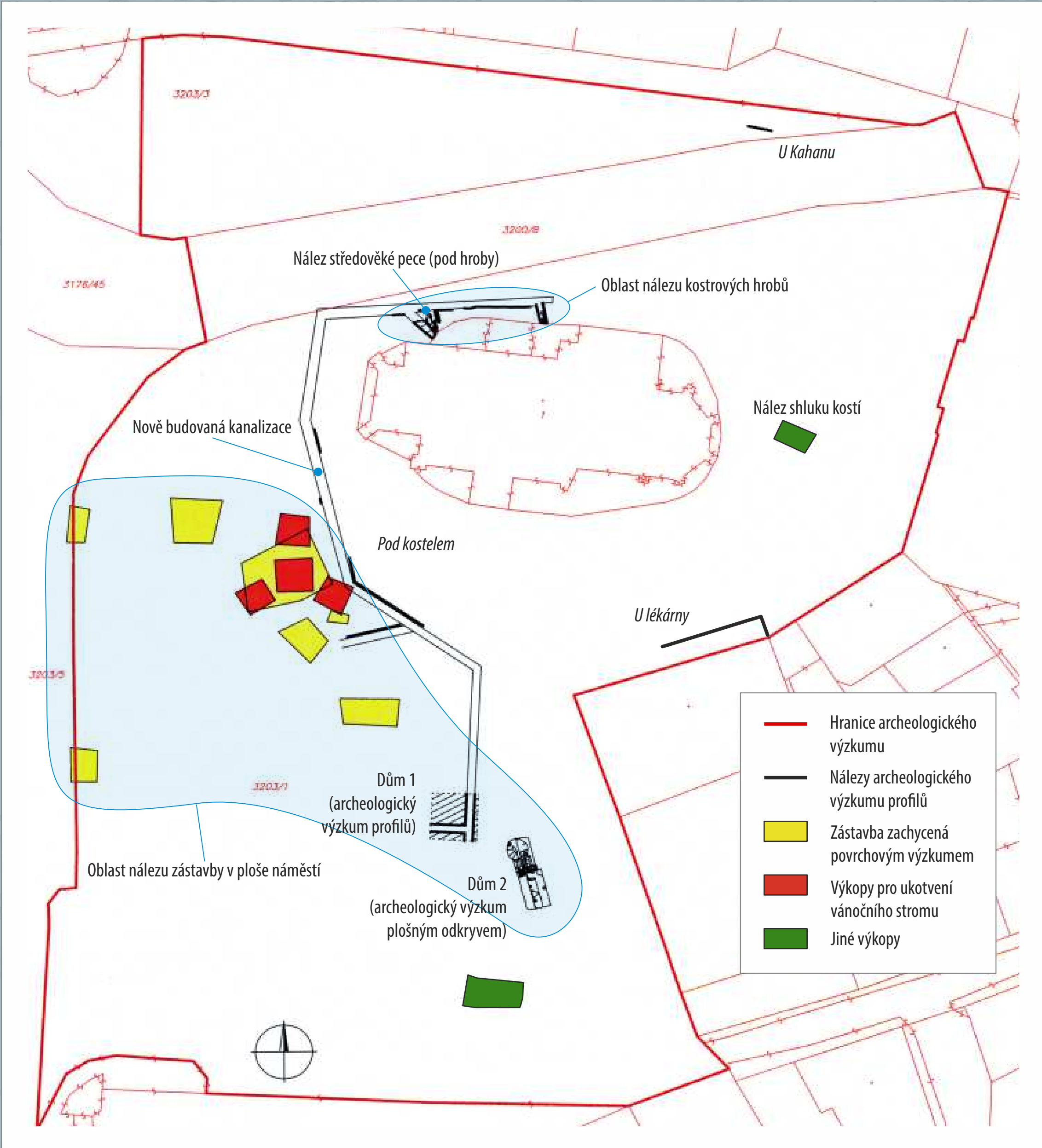
Pohled na náměstí T. G. Masaryka z věže příbramského kostela sv. Jakuba.

The view of T. G. Masaryk Square from the tower of St. Jacob's Church in Příbram.

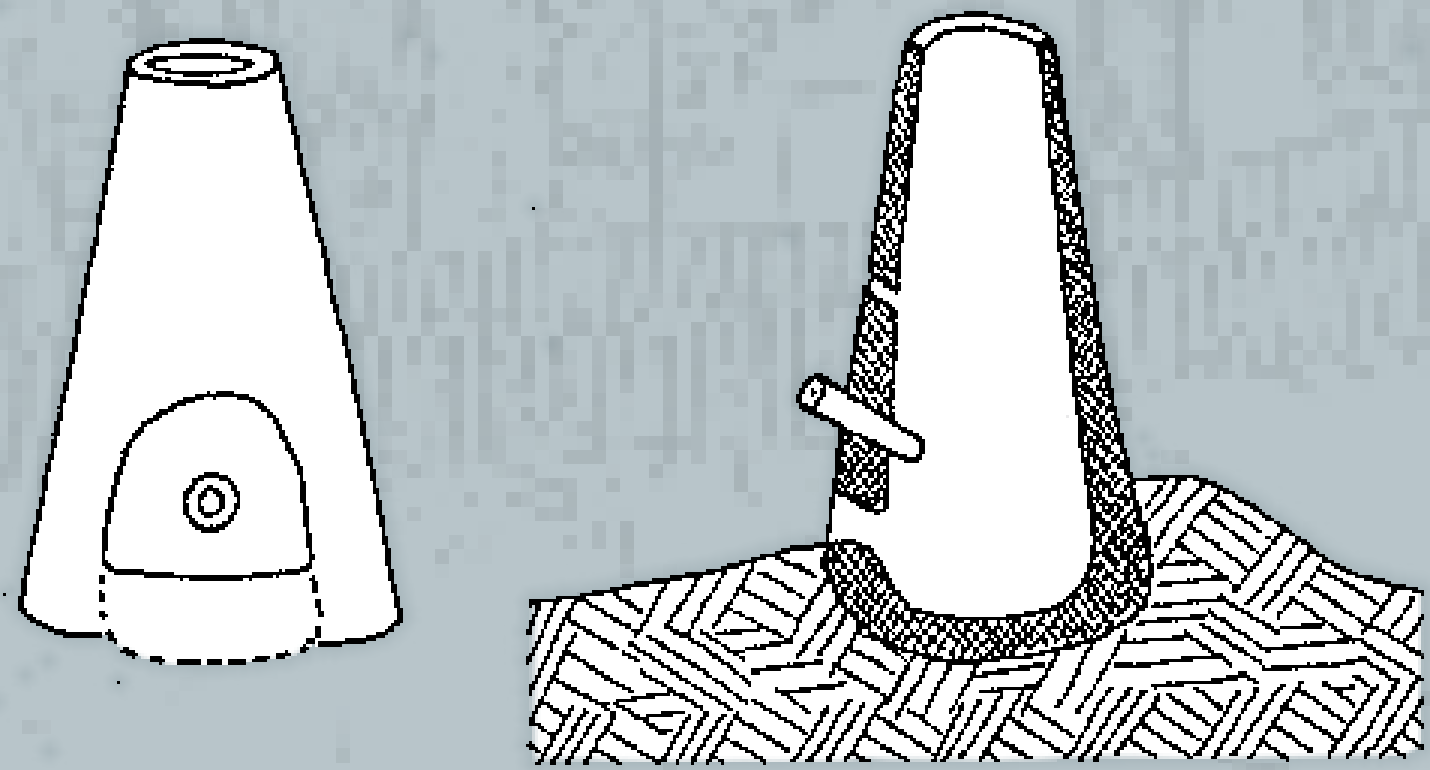
Odkryv části středověkého domu ze 13.–14. stol., který stával na současném náměstí T. G. Masaryka před budovou Komerční banky.

Exposure of the part of the medieval house of 13th–14th cent., which used to stand in the present T. G. Masaryk Square in front of the Commercial Bank building.

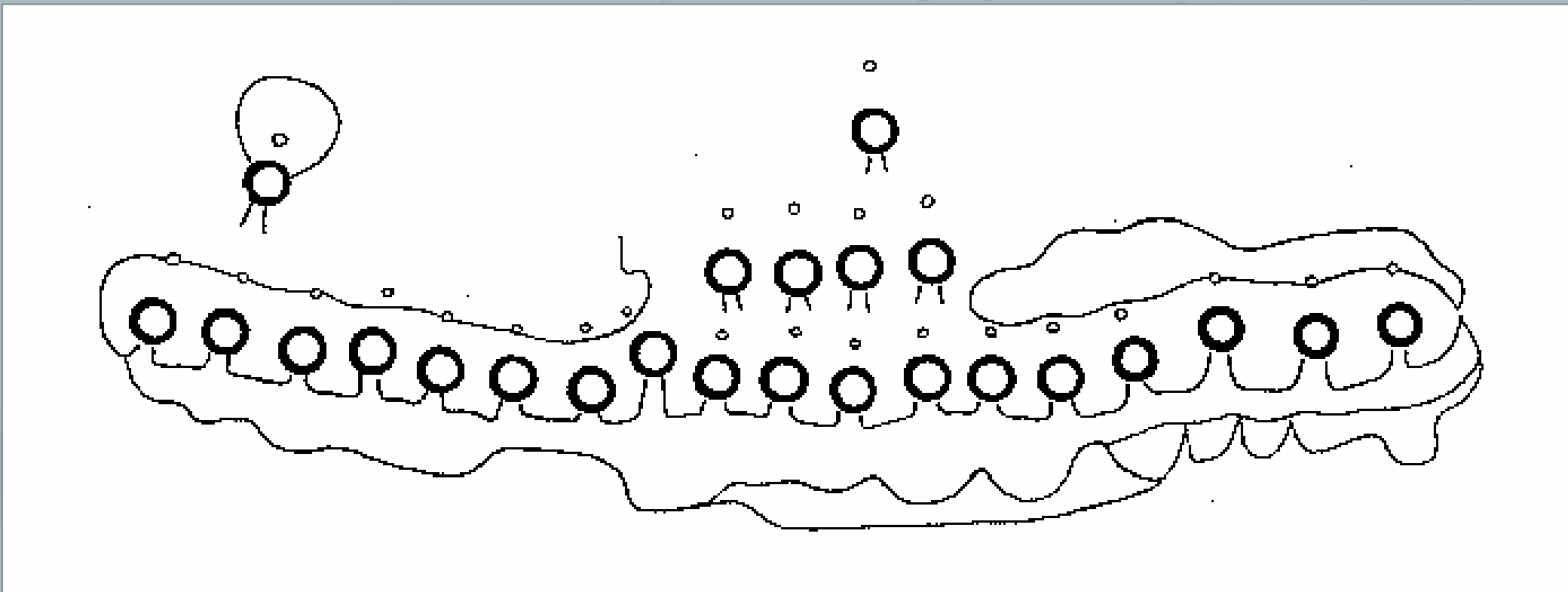
Celkový plán zachycených archeologických situací na náměstí T. G. Masaryka v Příbrami.

The overall layout of the archaeological situations found in T. G. Masaryk Square in Příbram.

Středověká pec, podle V. Souchopové, Hutnictví železa v 8.–11. století na západní Moravě. Pozůstatky takovéto pece byly objeveny poblíž severní stěny kostela sv. Jakuba. Výška těchto pecí byla cca do 1 metru.

Medieval furnace, according to V. Souchopová, ferrous metallurgy in 8th–11th centuries in west Moravia. Remains of such furnaces were found in proximity to the northern wall of St. Jacob's Church. The height of these furnaces was approx. up to 1 metre.

Schematické uspořádání areálu huti s pecemi, podle V. Souchopové, Hutnictví železa v 8.–11. století na západní Moravě. Obdobná situace byla patrně i u kostela sv. Jakuba v Příbrami.

Schematic layout of the area of smelting houses with furnaces, according to V. Souchopová, ferrous metallurgy in 8th–11th centuries in west Moravia. Apparently, a similar situation was near St. Jacob's Church in Příbram.

Archaeological research in T. G. Masaryk Square in 2011–2012

In the course of the site excavation, implemented within T. G. Masaryk Square revitalization in 2011–2012, several very interesting archaeological objects were found during the archaeological research.

On the surface of the square in the vicinity of the present Komerční banka a. s. (Commercial bank) business premises a Medieval house was explored. The research showed that the craft related to non-ferrous metals processing was run here around the 14th century.

In spring 2012 graves from the original cemetery by St. Jacob's Church were disturbed here. According to found remains of the clothing parts opened graves may be dated to the late Middle Ages up to the modern period (15th–18th cent.).

Besides the graves, the remains of the ferrous furnace, submerged in the subsoil, presumably of the medieval age (13th–15th cent.?), situated approx. 3–4 metres northwards from the St. Jacob's Church, were explored here. A remnant of another ferrous furnace, found a bit farther, suggests that the whole batch of these furnaces was in operation here for a certain time.